

Історії з ілюстраціями 3–4 класи

Методичні рекомендації для вчителів
та вчительок щодо читання
інклюзивних історій для дітей

1. Створіть сприятливу атмосферу для читання.

- Перед початком читання поговоріть з дітьми про різноманітність у суспільстві. Поясніть, що кожна людина має свої особливості, здібності та інтереси, які роблять її унікальною.
- Використовуйте прості й зрозумілі слова для пояснення понять інклюзії та різноманітності. Наприклад, що «інклюзивність» означає, що всі — важливі, а «різноманітність» — що кожен та кожна унікальні.

2. Залучайте дітей до активного слухання.

- Під час читання робіть паузи, запитуйте дітей, що вони думають про певні події чи героїв. «Як ви думаєте, як почувався герой у цій ситуації?», «А як би ви вчинили?», «Як гадаєте, що буде відбуватися далі?».
- Пропонуйте дітям висловлювати свої почуття щодо подій в історії. Це розвине навички співпереживання і допоможе зрозуміти думку інших.

3. Фокусуйте увагу на сильних сторонах героїв.

- Наголошуйте на сильних сторонах і здібностях персонажів. Наприклад, якщо персонажка має порушення слуху, можна звернути увагу, що вона добре розуміє жести й уміє спілкуватися за допомогою мови жестів.
- Після читання запитайте дітей, які вміння або якості вони помітили у героя, що їм найбільше сподобалося.

4. Обговорюйте цінності.

- Обговоріть з дітьми основні цінності історії: підтримку, прийняття, доброзичливість. Запитайте: «Чому важливо підтримувати одне одного?» або «Як ми можемо допомогти друзям почуватися важливими?».
- Обов'язково обговоріть ситуації, де герої історії проявляють взаємопідтримку, і підкресліть, як це допомогло їм розв'язати проблему чи впоратися зі складною ситуацією.

Історії з ілюстраціями 3–4 класи

5. Запропонуйте творчі завдання для закріплення теми.

- Запропонуйте дітям намалювати або створити аплікацію із зображенням героїв історії, підкреслюючи їхні унікальні особливості та риси характеру.
- Попросіть дітей уявити, як би вони могли допомогти герою історії у реальному житті. Це може бути малюнок або коротка розповідь на тему «Як би я підтримав / підтримала героя історії».

6. Застосовуйте рольову гру.

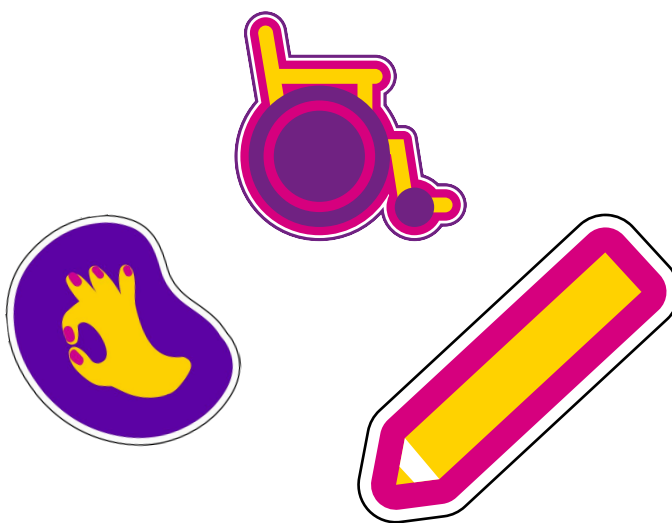
- Використовуйте елементи рольової гри для кращого розуміння. Діти можуть спробувати себе в ролі персонажів, щоб зрозуміти, як краще поводитися у реальній ситуації. Наприклад, граючи героя, який має труднощі у самостійному пересуванні.
- Проведіть обговорення після гри, запитуючи, як кожен та кожна почувалися у ролі героїв, як інші можуть підтримати тих, хто потребує допомоги.

7. Стимулюйте дітей до висловлення їхніх думок.

- Дайте можливість кожному й кожній висловити свої думки та почуття після прочитання історії. Наприклад, запитайте: «Що ви думаєте про героїв?».
- Заохочуйте дітей до обговорення в парах або маленьких групах, де вони можуть поділитися своїми думками та почуттями.

8. Поясніть важливість інклюзії.

- Поясніть дітям, що інклюзія означає створення такого середовища, де всі можуть брати участь і відчувати себе прийнятими, незалежно від їхніх особливостей. Запитайте дітей: «Як ми можемо зробити наш клас більш дружнім і відкритим для всіх?».

Історії з ілюстраціями 3–4 класи

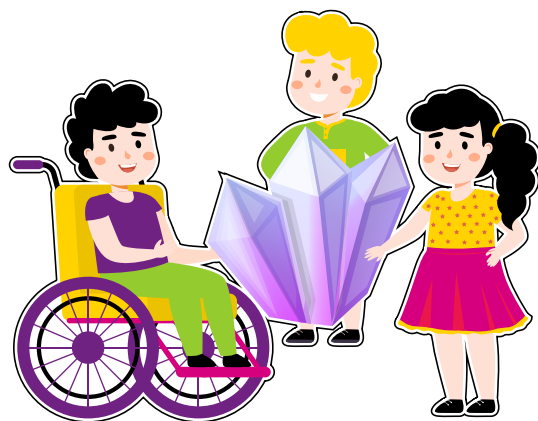
Історія № 1

Мета: показати учням, що різноманітність особистих здібностей та якостей кожної людини є цінною і робить спільноту сильнішою.

Таємниця вежі Дружби

У давньому українському містечку з чудернацькими будинками та брукованими вулицями стояла висока вежа. Говорили, що всередині зберігається чарівний кристал, який допомагає людям розуміти одне одного, якими б різними вони не були. Але вежа мала дуже складні двері, які можна було відчинити лише командою з трьох різних людей.

Одного разу у містечко прибуло троє друзів: Ілля, який мав прекрасний слух і любив музику; Оленка, яка захоплювалася малюванням і бачила деталі, яких не помічали інші; і Тарасик, який чудово орієнтувався у просторі й мав неймовірну пам'ять та пересувався на кріслі колісному.

Вони вирішили спробувати відімкнути двері вежі, але швидко зрозуміли, що самотужки їм не впоратися. Після кількох невдалих спроб друзі помітили, що кожен із них може допомогти іншому: Ілля підслухав, як скрипить механізм замка, Оленка помітила малюнки на дверях, які були підказками, а Тарасик запам'ятав послідовність рухів, яку треба виконати.

Питання для обговорення

1. Які унікальні здібності були в Іллі, Оленки та Тарасика? Чому кожна з цих здібностей важлива?
2. Як би ви почувалися, якби ваша особливість допомогла команді досягти успіху?
3. Чи бачили ви в когось здібності або таланти, які відрізняються від ваших? Як ми можемо вчитися в таких людей?
4. Як можна підтримати друга чи подругу, якщо вони не можуть зробити щось так, як інші? Чому це важливо?

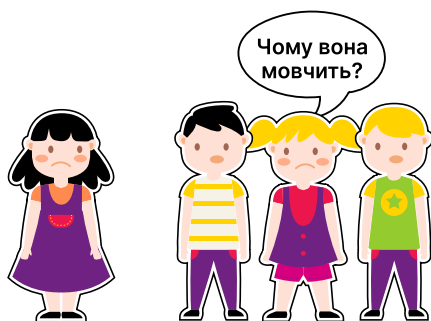
Історії з ілюстраціями 3–4 класи

Історія № 2

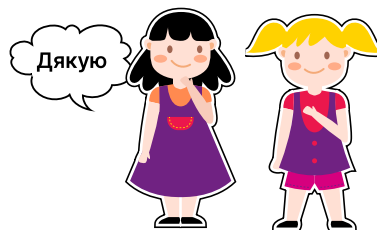
Мета: сприяти формуванню в дітей усвідомлення різноманітності та прийняття особливостей інших людей, зокрема тих, хто має порушення слуху.

Як Мілана розмовляє жестами

У клас прийшла нова дівчинка, яку звали Мілана. Вона усміхалася всім дітям і радо махала рукою, але, коли хтось намагався з нею заговорити, не відповідала. Деякі діти почали дивуватися, чому Мілана мовчить, але вона знову і знову усміхалася, намагаючись пояснити щось жестами.

Того ж дня вчителька пояснила дітям, що Мілана не чує і не говорить так, як усі, і для спілкування використовує жестову мову — спеціальні жести, які допомагають їй розповідати, що вона відчуває або думає.

Марійка, яка дуже хотіла подружитися з Міланою, підбігла до неї і вказала на своє серце, а потім — на Мілану, щоб показати, що хоче бути їй подругою. Мілана зраділа і сказала жест, який означав «дякую».

«привіт»

«дякую»

«будь ласка»

«друг»

Потроху діти вивчили кілька простих жестів разом із вчителькою: «привіт», «дякую», «будь ласка» та «друг».

Щодня Марійка та інші однокласники пробували спілкуватися з Міланою за допомогою жестів. Діти швидко зрозуміли, що дружба не потребує багато слів — достатньо бажання зрозуміти одне одного.

Питання для обговорення

- Як би ви почувалися на місці Мілани? Як би ви пояснили іншим свою особливість?
- Чому Марійка хотіла навчитися жестової мови? Як ви гадаєте, що вона відчувала?
- Як можна допомогти другу або подрузі, які нечують або мають інші особливості?
- Чи важливі слова для дружби? Як іще ми можемо показати комусь, що він або вона нам подобається або що ми його чи її цінуємо?

Історії з ілюстраціями

3–4 класи

Історія № 3

Мета: показати дітям, що кожен та кожна унікальні й заслуговують на підтримку та прийняття. Важливо створювати дружнє середовище, де кожен і кожна можуть почуватися потрібними й особливими.

Табір, який усе змінив

Ярема дуже чекав на літо. Уперше в житті він мав поїхати в табір «Пласту». Це був табір для всіх, хто любить пригоди, природу і нових друзів. Ярема дуже хвилювався, бо не знав, як його зустрінуть інші діти. У Яреми синдром Дауна, і він трохи інакше сприймає світ. Проте мама запевнила, що в таборі він знайде друзів, які будуть раді його бачити, а виховники допомагатимуть усім відкривати нові горизонти.

Коли Ярема прибув до табору, його зустріли усміхнені виховники. Вони допомогли йому познайомитися з іншими дітьми й швидко долучили до спільних занять. Ярема мав дуже цікаву здатність — він умів бачити красу у всьому: в маленьких квітах на узліссі, в шурхотінні листя, у блиску води на сонці. Інші діти були здивовані, як Ярема звертає увагу на деталі, які вони раніше не помічали.

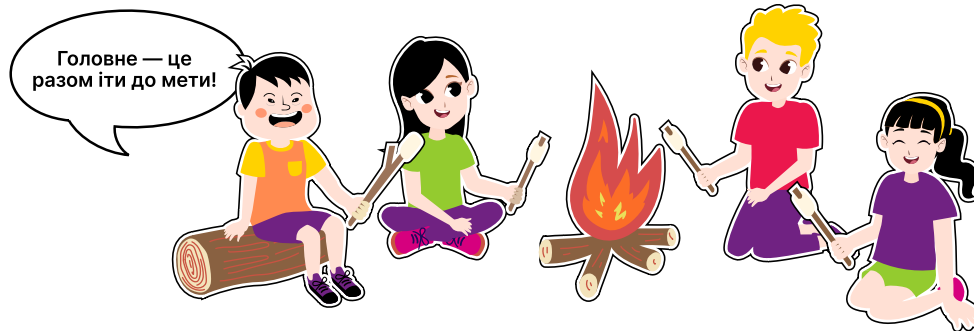
Під час першої спільної естафети Яремі було трохи складно, але діти підбадьорювали й підтримували його, кожен з них допомагав як міг. Коли настала черга хлопця, він сміливо виступив і щосили намагався виконати завдання. Хоча Ярема прийшов до фінішу не першим, його команда була дуже рада, бо він намагався з усіх сил. Усі разом вони вигукнули: «Яремо, ти молодець!».

Історії з ілюстраціями 3–4 класи

Історія № 3

Одного вечора, коли вся група сиділа біля вогнища, виховники запропонували кожному поділитися своїми враженнями від табору. Коли настала черга Яреми, він сказав: «Мені тут дуже добре, бо всі в таборі мої друзі. І я хочу, щоб усі завжди пам'ятали, що головне — це разом іти до мети!». Інші діти аплодували й зрозуміли, що Ярема дуже важливий у їхній команді.

Ярема повернувся додому щасливий і сповнений вражень. Він знайшов справжніх друзів, які бачили в ньому не лише його синдром, а й людину з великим серцем і бажанням допомагати іншим.

Питання для обговорення

- Чому Яремі було спочатку трохи страшно їхати до табору? Як ви думаєте, чи всі відчували себе впевнено, коли вперше прибули туди?
- Як друзі підтримали Ярему під час естафети? Чому це було важливо для нього?
- Які якості допомогли Яремі знайти нових друзів у таборі?
- Як ви думаєте, чому так важливо підтримувати один одного, навіть якщо кожен та кожна з нас має свої особливості?

Історії з ілюстраціями 3–4 класи

Створіть власну історію з дітьми

Спільне створення інклюзивної історії з дітьми — це захоплива можливість розвивати в них емпатію, креативність і толерантність.

Пропонуємо вам чекліст, який допоможе організувати процес створення таких історій.

1. Оберіть основну тему.

- ☐ Запропонуйте інклюзивну тему (дружба з різними людьми, розмаїття талантів).
- ☐ Обговоріть із дітьми та оберіть тему, яка викликає інтерес.

2. Визначте головного героя.

- ☐ Оберіть героя, який буде мати певні труднощі або потреби.
- ☐ Разом з дітьми опишіть його характер та сильні сторони.

3. Вигадайте другорядних героїв та місце подій.

- ☐ Виберіть місце подій (школа, табір тощо).
- ☐ Визначте кілька друзів героя, кожного та кожному з різними рисами та інтересами.

4. Розробіть сюжет історії.

- ☐ Обговоріть подію, яка підкреслить унікальність героя.
- ☐ Побудуйте сюжет, де герої разом долають труднощі та підтримують один одного.

5. Створіть щасливий фінал.

- ☐ Разом придумайте позитивне завершення, де герой відчуває підтримку.
- ☐ Закріпіть мораль про важливість дружби та прийняття.

6. Обговорення та рефлексія.

- ☐ Поставте запитання для обговорення (про особливості героя, важливість підтримки), наприклад:
 - Чому нашому герою вдалося досягти своєї мети?
 - Чого навчилися друзі героя, допомагаючи йому?
- ☐ Дайте дітям можливість поділитися думками та рефлексіями:
 - Як ви думаєте, що зробило героя унікальним?
 - Чи кожен та кожна з нас може бути унікальним і унікальною по-своєму?
 - Як ви вважаєте, чому важливо мати друзів, які нас підтримують?